

PASTABOS VYRIAUSYBĖS PROGRAMAI

Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjunga (toliau – LJMS) bendruomenė džiaugiasi suteikta galimybe prisidėti prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių plano tobulinimo. Tikimės bendradarbiavimo ateityje.

Atsižvelgianti į pateiktas skaidres, teikiame šiuos pastebėjimus ir siūlymus. Kilus klausimams, kviečiame kreiptis į LJMS bendruomenę elektroniniu paštu info@ljms.lt.

Pastebėjimai ir siūlymai:

10 skaidrės 1 eilutė. Psichinę sveikatą / psichologinę gerovę išskirti atskiru svarbiu punktu. Turėtų apimti ne tik emocinį ir socialinį raštingumą (pvz., dėl nepaprastai didelės patyčių problemos ir blogos emocinės mokymosi atmosferos mokyklose), bet taip pat ir dėmesingumo bei atminties, tvarkymosi su stresu ir technikų pagrindų mokymą, nes šiuo metu pernelyg didelis dėmesys skiriamas akademiniam pasiekimams.

13 skaidrė 4 eilutė, 21 skaidrė 1 eilutė. Lietuvių kalbos plėtojimas švietimo informacinėse technologijose. Lietuvių kalbos kaita nepaprastai priklauso nuo to, kokia lietuvių kalba bus perkelta/naudojama technologijose.

21 skaidrė 1 ir 4 eilutė. Pirmenybę teikti atviro skaitmeninio turinio ir atviro kodo naudojimui bei prisidėjimui prie jo kūrimo (o ne uždaro komercinio turinio, programų ar platformų įsigijimui, kuris tėra laikinas). Tokiu būdu už viešuosius pinigus sukuriami produktai ir liktų viešai prieinami visuomenei. Atviro kodo produktai gali būti gerokai lanksčiau ateityje tobulinami.

Žr. „Viešieji pinigai? Viešas kodas!“ (angl. „[Public money? Public code!](#)“) iniciatyvą.

Aktyviau Lietuvos visuomenei dalyvaujant atviro turinio bei kodo kūrime, jo palaikymas lietuvių kalba gerokai pagerėtų.

24 skaidrė (bendrai, ypač 1 eilutė). Koncentruojant išteklius ir išskiriant prioritetines sritis, svarbu užtikrinti neprioritetinių sričių finansavimą ir studentų pritraukimą.

Neprioritetinėse mažosiose srityse rengiami specialistai būtini valstybei funkcionuoti, o nutraukus atitinkamas studijas, jas atstatyti užtruks daug laiko ir lėšų.

Galbūt tikslinga stiprioms sritims leisti kurį laiką judėti pačioms, pvz., siūlome vyriausybę skatinti verslą inicijuoti stipendijas bei prisidėti prie augančiam IT ir biotechnologijų sektoriui reikalingų žmonių pritraukimo. Tuo tarpų kitos sritys nebus verslui įdomios tol, kol į jas neatsigręš valstybė.

25 skaidrė 2 eilutė. Suteikti didesnę svorį projektų vertinimo kokybiniais rodikliais, nes šiuo metu pernelyg koncentruojamasi į kiekybinius.

Tam pasiekti reikėtų taikyti aukštesnius reikalavimus moksliniam pagrindimui projekto paraiškos vertinimo etape, tuo pačiu ataskaitos vertinimo etape nesikoncentruoti į kiekybinių rodiklių atitikimą nurodytiems paraiškoje, o vertinti ar buvo pasiektas projekto pagrindinis tikslas. Toliau tobulinti ekspertinio vertinimo sistemą.

Į kokybę orientuotas projektinių paraiškų vertinimas didintų mokslininkų konkurencingumą ruošiant paraiškas tarptautiniam finansavimui pritraukti.

25 skaidrė 3 eilutė. Darbo užmokestis. Įvesti atlyginimo režius visoms pakopoms (lektorius, asistentas, docentas ir t.t.), kad jaunojo mokslininko atlyginimas galėtų augti priklausomai nuo jo darbo rezultatų. Tai užtikrintų tolygų augimą. Karjeros kilimo prasme docentų ir profesorių pozicijų skaičius ribotas ir atsilaisvina retai. Taip pat skaidrinti priedų mokėjimo sistemą bei šaltinius, kad ten nenukeliautų pvz.: doktorantų mobilumui ir tyrimams skirtos lėšos.

25 skaidrė 5 eilutė. Sveikintinas siekis, tačiau turint omenyje žemus konkursus (dalyje kryptių) mažėjantį absolventų skaičių (dėl demografinių priežasčių) ir aukštą doktorantūros studijas nutraukusių asmenų skaičių tai sudaro prielaidas tolimesniam problemų gilinimui ir kokybės kritimui.

Todėl svarbu yra didinti doktorantų įtraukimą į projektines veiklas (taip didinant pajamas ir vystant tolimesnei karjerai reikalingas kompetencijas) ir užtikrinti tvarų podoktorantūros stažuocių vykdymą, su aiškiai nustatytais ir nekintančiais paraiškų teikimo terminais (taip užtikrinant sklandesnę mokslininko karjeros kelią).

40 skaidrė 1 eilutė. Vietoj „Sukurti karjeros planavimo sistemos modelį“ rašyti nuosaikiau, pvz., atsisakant „planavimo“, o daugiau akcentuojant „kompetencijas“ ir veiklos

kryptis/sritis. Mes negalime suplanuoti ateities specialybių, tačiau galime gilinti ir tobulinti kompetencijas, kurias galima pritaikyti perspektyvoje.

41 skaidrė. Gerinti sąlygas derinant karjeros kūrimą (įskaitant studijas ir mokslo karjerą) su šeimos kūrimu. Pvz., leisti prailginti mokymosi laiką (lankant tik dalį semestro dalykų), o ne daryti moksluose pertrauką (pvz. akademinės atostogas). Mokėti motinystės/tėvystės išmokas net ir dirbantiems tik dalį etato.

LJMS pirmininkė

Salomėja Vanagienė